

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования Республики Ингушетия

ГБОУ "ООШ №29 с.п.Средние Ачалуки"

РАССМОТРЕНО

Руководитель ШМО
учителей естественно-
математического цикла

Цечоева З.М.

Протокол №1

от «11» августа 2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Заместитель директора
по УВР

Тебоева А.Б.

Протокол №1

от «12» августа 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор school

Точиева Ф.И.

Приказ №131

от «14» августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного курса «Ингушская литература»

для обучающихся 5-9 класса

с.п. Нестеровское 2023

Календарни-тематически планаш

Г1алг1ай литература программах лаъца

Г1алг1ай литература программас новкъостал ду хъехархочоа берашта г1алг1ай йоазонхоза кхелла говзаме йоазоний чулоацам а, тема а, идея а къоастаде а, х1альта цар шоай произведенешта бувщаш болча ценача, хозача, говзамечча меттакх пайды эза а.

Г1алг1ай литература хъехаш вола хъехархо декхарийла ва литература новкъосталца берашта г1алг1ай метта хозал, говзал, к1оаргал, цун ганз йовзийта, уж кхетамца, эхь-эзделца кхебе, дикачун-вочун къоастам бе ховргдолаш.

Дешархозта ха деза г1алг1ай литература хъахилара наькъаш. Укхаза царна хайтача бакъахъ да, вай г1алг1ай литература хъахилара г1улакх малаг1ча тортонца эттад, эггара хъалхара г1алг1ай йоазув 1923 шера Мальсагов Кураза Зорбика кхелла хилар, из латински ларда т1а хинналга. Эггара хъалха г1алг1ай меттала кепатеха йоазув 1923 шера «Сердало» яхача газета т1а кепатеха хилар.

Цхъабакъда, шоай йоазув хиннадеце а, багахбувцам б1аъхий хиннаб г1алг1ай къаман, тайп-тайпара жанраш чу а йоаг1аш: къаьнара иллеш, фаялгаш, к1оанолгаш, ховли-довзалеш, легендаш, шира оаламаш, ишта кхы д1ахо а.

Г1алг1ай литература никъ 1923 шерагара денз таханарча денга кхаччалца чоалхане болаш хъабенаб. Массехк хана доакъох бекъя йиш я из.

Хъалхара ха – 1920-г1а шераш – говзаме йоазонаш хъахила доладенна ха я, х1альта 1930-г1а шераш – г1алг1ай литература дег1ая йолаенна ха я.

Программа юкъе йоаг1а произведенеш берий ханага хъежжа я, чулоацам а, керттера уйла а дика кхетадергдолаш, х1альта х1ара классе багахбувцамах пайды эц.

5-9 классашка дешархой кхетамца кхебара духъа, ужхъаца, эзделаца, хозанена лоарх1амца кхебара духъа доля говзаме йоазонаш 1омаду. Цу классашка 1омаеш йола материал чоалхане яц, ший чулоацамга хъежжа, х1альта идеини кхетам балара г1улакх лерпт1а да цун.

Х1ара классашка чуюаг1аш йола материал хронологически хисапе луш я, дешархой литература исторех а литератури вахари в1аши дувзаденна хиларах а кхетаргболаш. Цул совг1а, мехка истори а дикаг1а йовзаргъя царна.

5-8 классашка говзамеча йоазонашца цхъана литературни теорех кхетам лу. Дешарха керттера кхетаде дезаш дар да литература говзаме кхоллам хилар, цун мотт поэтически хилар. Литература теори дикаг1а кхетаергъя дешарха, говзамеча произведенешца цхъатарра 1омайоя.

Х1ара классе литература чулоацамга а дешархой кхетамга а, цар дег1адара боарамга а хъежжа, тайп-тайпара хъехара наыкъаш леладе деза : хоза къоастадеш текст ешар, суртех, телевиденех, компьютерах пайда эцар. Цул совг1а, дешархоща шоашка болх байта беза йоазонхоех а цар говзамеча йоазонех лъяца кхы а дукхаг1а хоамаш лохаш.

5-8 классашка теркам бе беза хоза къоастадеш, кхетадеш шарьра дешара говзал лакхаяккхара. Из программай декхар кхоачашданза даргдац, урокаш т1а а дешаш, ц1аг1арча дешара т1ахъожамца кулгал а деш. Дешара техника тоаеш болх бе беза массане цхъана дешаш, юкъ-юкъера хоржаш дешаш, оттадавча хаттара текстаца жоп луш, ишт. кх. д1.

Лакхерча классашка дешархой кертерча даькъе кхетам болаш кийчбе беза ешаш йола произведенеш шоай ло1аме яшха, анализ е, керттера ма1ан а, уйла а гучадоахаш, цар мах бе.

9-11 классашка йоазонхочун вахара а кхоллама а никъ, цо айяя проблемаш тохкаш, хъехархочун урока керттера форма лекци хила йиш я. Иштта теоретически проблемаш е йоккха темаш 1омаеш, т1еххъара 1омадаър ч1оаг1дара урок еш, 1омадаър юха дагадохийташ лекцеца болх д1абахъя мегаргба.

Лакхерча классашка программа юкъе йоаг1а йоккхий эпически произведенеш. Уж дешархоща хъалххе а ешийта еза. Классе дешархощта произведения тахка а, цун чулоацамах а, турпалех а шоашта хетар ала ха деза.

Къаьста теркам т1абахийта беза дешархоща шоай ло1аме беча балха, произведене доакъош, текста юкъера белгалъяъха моттигаш тохкаш, план оттаеш, турпалий оамалех шоашта хетар оалаш, 1алама сурташ дийшачул т1ехъаг1а уж кавхата т1а дахка хъожаш.

Балха х1ара тайпа, 1омаеча произведенца айхха бувзам болаш, цун чулоацамга хъежжа хила деза. Хъехархо хадданза болх бе декхарийла ва дешархой багах ду къамаъл шарьде, х1ана альча, из йоазонца беш болча балха лард я

№	Чулоацам	Сахъат	Таърахъ	Таърахъ	Ц1аг1ара болх	Индив. болх

Календарно-тематически план 5 класс - литература 34 сахъат 2023-2024 ш.ш.

1	<i>Муталиев Хъаж-Бийкар «Цхъоалаг1а сентябрө»</i>	1			O. 4 дагахъа 1омае	Эггара хъалхара хъехархо дагайоха
2	<i>Яндиев Джамалда «Деша г1о шуга яхаш мо»</i>	1			O. 5 дагахъа 1омае	Дешарах ларьца кицаш хъадувца
3	<i>Хамхоев Ахъмад «Лораделаши доттаг1ал»</i>	1			O. 7 дагахъа 1омае	Доттаг1ал дувцаш дола кицаш гулде
4	<i>Гагиев Гирихан «Дика доттаг1а»</i>	1			O. 8 – 9 шарьра еша	«Биъ ког бола са доттаг1а» яхаш дувцар в1ашаг1долла
5	<i>Албаков Джабраил «Г1алг1айче, хъо еза сона»</i>	1			O. 13 – 14 дагахъа 1омае	Поэта биографи ха
6	<i>Вай Республика. Г1алг1ай Республика паччахъалкхен герб</i>	1			O. 14 – 16 чулоацам юхахъабувца	Герба сурт дилла
7	<i>Г1алг1ай Республика паччахъалкхен байракх</i>	1			O. 16 деша, юхахъадувца	Байракха сурт дилла
8	<i>Г1алг1ай Республика паччахъалкхен гимн</i>				O. 17 дагахъа 1омае	Герба а байракха а сурташ дохк
9	<i>Вышегуров Мухьмад «Г1алг1айчен назам»</i>	1			O. 18 – 19 шарьра еша	Дешархочун хоам: «Идрис Зязиков»
10	<i>«Хъакхеи чкъаьреи» (фаялг)</i>	1			O. 26 – 27 чулоацам юхахъабувца	Шоашта дика довзача хъайбаех ларьца фаялг оттабе е дагабоха
11	<i>Муталиев Хъаж-Бийкар « Борзи 1аъхари»</i>	1			O. 27 – 31 шарьра еша, сурт дилла	Биографи ха
12	<i>« Майр ии1иг» (фаялг)</i>	1			O. 32 - 37 фаялг беша	
13	<i>« Хъаькъал дола воккха саги къиза альеи» (фаялг)</i>	1			O. 37 - 41 чулоацам юхахъабувца	Дешархочун хоам «Боккхий нах ларх1ар»
14	<i>« 1овдала борзи, хъаькъал дола кай, майра говри, говза вири» (фаялг)</i>	1			O.41 - 43 фаялг беша	Хъаькъалах ларьца кицаши гулде
15	<i>«Малх, бутт къовсарах» (фаялг)</i>	1			O. 44 - 47 чулоацам юхахъабувца	Укх фаялга доаг1а сурт дилла
16	<i>«Даь- сесаги кхо вошиеи» (фаялг)</i>	1			O.48 - 54 фаялг беша	

17	<i>Фаългаш</i>	1			O. 23 - 25 чулоацам юхахъабувца	Дешархочун хоам: «Фаългаш»
18-19	<i>Сочинени « Сона хоза хета фаълг»</i>	2			Ховли-довзали деш	
20	<i>Базоркин Идрис «Заретта»</i>	1			O. 74 – 88 чулоацам ха	Биографи ха
21	<i>Осмиеев Хъамзат «Лийг»</i>	1			O. 89 – 90 дагахъа 1омае	Дешархочун хоам: «Лораде деза оакхарий»
22	<i>Озиев Салман «Мотт»</i>	1			O. 97 – 98 дагахъа 1омае	Биографи ха
23	<i>Яндиев Джамалда «Со з1амига волча хана»</i>	1			O. 100 – 102 шарьра еша	Поэта биографи ха
24	<i>Муталиев Хъажс-Бийкар «1ан ди»</i>	1			O. 108 шарьра еша	Биографи ха
25	<i>Ведзижев Ахъмад «Лар»</i>	1			O. 110 – 111 чулоацам ха	Биографи ха
26	<i>« Доттаг1чун инкал»</i>	1			O. 115 - 121 чулоацам ха	Укх дувцара сурт дилла
27	<i>Боков Ахъмад «Оарц»</i>	1			Плиев М-С. биографи	Ролеш ловзаеш дувцар оттаде
28	<i>Плиев Махъмад –Са1ид «Со вовзий хъона?»</i>	1			O. 123 – 128 чулоацам юхахъабувца	Х1ара турпалхо белгалвеш суртash дахка
29	<i>Композиции сюжети</i>	1			O. 133 деша	
30	<i>Дистар. Олицетворени (дийндар)</i>	1			O. 135 – 136деша, опред-ш 1омае	Яндиев Дж. «Балха 1уре», «Дог1а! яхача стих-не т1ара дистараши, олицетворени хъаязъе
31	<i>Зязиков Бахъаудин «Пхъа лехар»</i>	1			O. 137 - 139 чулоацам юхахъабувца	Биографи ха
32	<i>Чахкиев Са1ид «Мала мичахъа вах...»</i>	1			O. 149 1омае	Биографи ха
33	<i>«Марькха г1орг1илгаш»</i>	1			O. 150 - 169 чулоацам юха хъабувца	Дешархочун хоам: «Нохч-Г1алг1ай депортаци»

34	<i>Вайнах баҕахбувцам (керд.)</i>	1				

Календарно – тематически план

6 класс, литература, 2023 – 2024 шш.

№	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Индив. болх	Сахъат	Тарьыхъ	Тарьыхъ
1	Г1алг1ай баҕахбувцам.	О. 4-5, юхахъадувца	Боккхача нахага хайтте, баҕах. произ. д1аязде.	1		
2	Оалам «Фаъра хъазилги, миха седкъеи, лехъи»	О. 5-6, чулоацам ха	Фаъра хъазилгах дола илли ала	1		
3	Мифаши легендаши. Шира дувцарааш.	О. 6-7, юхахъадувца		1		
4-5	Легенда «Астаг1а Темар».	О. 8-13, чулоацам ха	Астаг1а Темарах лаьца хоам бе	2		
6	Легенда «Найсар».	О. 13-16, чулоацам ха	Найсарах лаьца хоам лаха	1		
7	Легенда «Вайна аыла везац».	О. 17-18, чулоацам ха		1		
8	Кицаш. Къахъегамах дола кицаш.	О. 18-20, кицаш 1омаде	Боккхача нахага хайтте д1аязде керда кицаш	1		
9	Дешарах а хъаькъалах а дола кицаш.	О. 20-21, 1омаде кицаш	Хъалаха майралах, зовзалах, сабарах дола кицаш	1		
10	Тайп-тайпара кицаш.	О. 21-22, кицаш 1омаде		1		
11	Коазой Нурдин. «1амаг1 – Ерд».	О. 23-24, юхахъадувца	Хоам: «Къаьнара г1алаш»	1		
12	1арпенаңкъан Хъажбийкар «Зиза».	О. 24-25, чулоацам ха		1		
13	Чахкенаңкъан Капион «Сийле хийла».	О. 27, дагахъа 1омае	Хоам кийчбе «Боадон низаца къийсаraph»	1		
14	Лаиннаңкъан Мустафа «Г1алг1ай къаман эздий вө1».			1		
15	Мальсагов Кураза Зоврбик	О. 28-29, юхахъадувца		1		
16	Малсагнаңкъан Або «Ц1ихеза 1илманхо,	О. 30-32,		1		

	йоазонх». Озанаңкъан Салман «Аьсет – халкъа йо1», стихотворени.27.10	юахъадувца	Хоам :»Майор 2 ранга Аьсет»			
17	Озанаңкъан Исмайлай С. «Эздели г1ожали».	О. 34 – 35, дагахъа 1омае	Сочинени «Эздел»	1		
18	«Декъа эздел», стихотворени.	О. 35 – 37, дагахъа 1омае		1		
19	Муталнаңкъан Хъаж-Бийикар «Барт эг1ар», к1оанолг	О. 38-41, чулоацам ха	Барт эг1арах йола Крылова к1оанолг ювца	1		
20	К1оанолгаш.	О. 41-42, юахъадувца		1		
21	«Даъхе», стихотворени.	О. 42-43, дагахъа 1омае	«Т1емо во1 ваввац, т1емо во1 вийнав».	1		
22	Янднаңкъан Хамарзий Жамалда «Лаътта шера хилча...», стих.	О. 44, дагахъа 1омае	Анализ е	1		
23	«Фийг», стих.	О. 45, дагахъа 1омае	Анализ е	1		
24	Чахкенаңкъан Идриса Са1ид «Магас», стих.	О. 46-47, дагахъа 1омае	Хоам: «Магас г1ала»	1		
25-27	Дахкилгнаңкъан 1адрахъмана Ибрах1им «Фоти», дувцар.	О. 48-71, чулоацам ха	Хоам: «Г1арь хинна зама»	3		
28	Садакиева Аьсет «Маг1албик, Маг1албик...»	О. 72-73, юахъадувца	«Маг1албик – сийлен г1ала» хоам	1		
29	Пхыилекъонгий 1асолта Махъмад-Са1ид «Этии Вутии» (1д.)	О. 74-76, чулоацам ха		1		
30	Т1ом гаргаг1ортар. (2д.)	О. 76-79, чулоацам ха		1		
31	Моастаг1ий бомбаш етта болабалар. (3д.)	О. 79- 81, чулоацам ха	«Ленинграда го бар» хоам	1		
32	Вуте майрал. (4д.)	О. 82-83, чулоацам ха		1		
33	Уж моастаг1ий зувш хилар. (5д.)	О. 83-86,чулоацам		1		

		ха			
34	Эте денал. (6д.)	О. 86-88, чуюацам ха		1	
35	Десантникаш лувцар. (7д.)	О. 88-92, чуюацам ха	Этей Вутеи сурт-сибат	1	
36	Йоккха саг Билейг1аз. (8д.)	О. 93-95, чуюацам ха	Билейг1аза сурт-сибат	1	
37	Юрт д1аяккхар. (9-10)	О. 95-104, чул. ха	Хоам: «Вай мехка Сийлахь – боккхача Даыхен т1ем т1а дакъа лаъзараш»	1	
38	Этии Вутии капитани. (11-12)	О. 104-113, чул. ха		1	
39	Классал арахъара дешар. Маъкиев А. «Зизан лоткъам», стихотворени.	О. 201, дагахъа 1омае	Хоам: Къона поэташ»	1	
40	Хамхоев Ваха «Г1алг1ай», стих.	О.115, дагахъа 1омае	Вай республикера Сов. Союза а РОССЕ а турпалаш.	1	
41	Осминаъкъан Хъамзат «Б1аъстан 1уйре», стих.	О. 116-117, дагахъа 1омае	Биографи ха	1	
42	Пейзаж (лит - ра теори)	О. 117-118, юхахъад.		1	
43	Осмиев Хъ. «Саго юта лар», дувцар	О. 118-123, чуюацам ха	Жоп ле хаттара саго дай дика х1ама лар йоацаш довц яча.	1	
44	«Попа хи», дувцар.	О. 124-127, чуюацам ха	Дагадоха барт-щъоаг1о хиларах дола кицаш	1	
45	«Ахархочун кулгаш», стих.	О. 127 - 128, дагахъа 1омае	«Къахъегамах доала беркат» яча темах лоаца соч. язъе	1	
46	Ведажнаъкъан Абабукара Ахъмад «Белхий», дувцар.	О. 129-134, чул. ха	Хоам: «Белхий беш хилар»	1	
47	Ане сурт			1	
48	Балхах беркат далар.	О. 135-138, чул. ха		1	
49-	Сочинени»Сона дукха веза турпал»	О. 139-145, чул.		2	

50		ха			
51	Завзгнаңкъан Хъусена Бахъаудин «Гложа дегаш», дувцар.	О. 146-153, чул. ха	Лоцеи Тамареи сурт-сибат	1	
52	Горчханнаңкъан Бадрудин «Альзега», стих.	О. 154, дагахъа 1омае	Анализ е	1	
53	Пхыилекъонгий Амир «Са мохк», стих.	О. 155, дагахъа 1омае	«1алама хозленаш» яхаш ц1и йолаш дувцар в1ашаг1долла	1	
54	Шаденаңкъан Султан «Тачанка йодаяр», дувцар.	О. 156-164, чул. ха		1	
55	Дувцара чулоацам тахкар.	О. 165-169, чул. ха	Билана сурт-сибат	1	
56	Билана денал.	О. 170-176, чул. ха		1	
57	Галай Хъасан «Дорхъенна ча», дувцар.	О. 177-186, чул. ха	Хоам: «Чарахъал леладар»	1	
58	Хъамзатахи Къоасехи ча латар.	О. 187-192, чул. ха	Къоасеи Хъамзатеи сурт-сибат	1	
59-60	Сочинени «Чарахочо дийцар»	Гаъгенайкъан Г. биографи 1омае		2	
61	Классал арахъара дешар. Горчханов Б. «Шолжа атаг1а», дувцар	О. 202-205, чулоацам ха	Анализ е	1	
62	Крылов И. «Маймали б1аргсиноши»	О. 193 дагахъа 1омае	К1оанолг определени 1омае	1	
63	«Бекарги борг1алги», к1оанолг	О. 193 – 194, дагахъа 1омае		1	
64	Гаъгенайкъан Гирихан «Хье д1авекъя», стихотворени	О. 195 – 196, дагахъа 1омае	Биографи ха	1	
65	Чахкенайкъан Ювсал «Ши къонах», дувцар	О.197 – 199, чулоацам ха	Сочинени «Мишта хила веза визза къонах?»	1	
66	Кхоартой Мурад «Дош делар аз», стихотворени	О. 200, дагахъа 1омае		1	
67 – 68	Шера 1омадаър кердадаккхар.			2	

Календарно-тематически план

7-г1а класс, литература, 2023-2024д.ш.

№	Чулоацам	Сахъат	Тарьяхъ	Тарьяхъ	Ц1аг1ара болх	Индив. болх
1	Багахбувцама жанраш					

11	Долгиева Х. «Магас», стих.	1		О. 38 дагахъа 1омае, Торшхоев И. цхъа стихаш еша	Дешархочун хоам: «Магас – Г1алг1айчен столица»
12	Базоркин И. «Сай», дувцар	1		О. 39 - 44 чулоацам юхахъабувца	Сийлахь – Боккхача Даймехка т1емах лаьца
13	Беков Т. «Сердало», стих.	1		О. 54 – 55 дагахъа 1омае	Инд. болх «Газет Сердало»
14	Беков Т. «Ший хъакъ шийга дахар»	1		О. 57 – 60 чулоацам юхахъабувца	Дувцара план оттае
15	Зязиков Б. «Марац», дувцар	2		О. 60 -68 чулоацам юхахъабувца, ахкан сайре ювца муг1араш дагахъа 1омаде	Биографи ха
16	«Нарьна мотт», стих.	1		О. 68 дагахъа 1омае	Меттак лаьца кицаш дагадоха
17	Муталиев Хь. «Кортамукъа лаьча»	1		О. 69 дагахъа 1омае	Стихотворене анализ е
18	Яндиев Дж. «Гуйра», стих.	1		О. 70 дагахъа 1омае, гуйран сурт дилла	Биографи ха
19	«Г1ала яг1а», стих.	1		О. 71 – 72 дагахъа 1омае	Инд болх «Г1алаши в1овнаши»
20	Метта говзал. Сурт гойташ бола г1ирс метафора	1		О. 73 – 76 чулоацам юхахъабувца	Яндиев Дж. «Керда шу» яхача стих. т1ара хъязъе метафора
21	Озиев С. «Вахара лараш», стих.	1		О. 77 - 78 дагахъа 1омае	Стих. анализ е
22	«Барт-цхъоаг1о», стих.	1		О. 79 – 80 дагахъа 1омае	Барт-цхъоаг1о бувца кицаш доаладе
23	Хамхоев А. «Нарькаш дехкараш»	1		О. 80 – 81 дагахъа 1омае	Стих. анализ е

24	«Хоастам бу аз», стих.	1		0. 81 - 82 дагахъа 1омае	Даъхе хестаеш дола кищаш доаладе
25	«Дак», стихотворени	1		0. 82 – 83 дагахъа 1омае	Мишта да га д1айог1ари, никъ тоабари, хъаст бакхари?
26	Ведзижев А. «Муте новраш»	1		0.83 - 91 чулоацам юхахъабувца	Муттеи Аминатеи сурт- сибат
27	«Декхар», стихотворени	1		0. 93 – 94 шаъра еша	Йоазон болх «Сага декхар»
28	Плиев М-С. «Б1ехали Аързии»	1		0. 98 - 100 чулоацам юхахъабувца	Оакхарехи оалхазарехи лаъца шоашта б1аргадайна сакъердаме х1ама дувца
29- 30	Сочинени «Хъунаг1а»	2		Плиев М-С. биографи ха	
31	«Хиво вахъар», дувцар	1		0. 102-107 чулоацам юхахъабувца	Биографи ха
32	Чахкиев С. «Трасса», дувцар	2		0. 117 - 128 деша, чулоацам юхахъабувца	Биографи ха
33	Осмиев Х. «Нарьна мотт», стих.	1		0. 132 дагахъа 1омае	Биографи ха
34	Шадиев С. «Аьшка сом», дувцар Чудерзора урок	1		0. 150 – 158 чулоацам юхахъабувца	Йоазон болх «Оаш вергварий Идрисах шоай новкъост?»

Календарно – тематически план

Г1алг1ай литература 9-г1а класс, 2023-2024 д.ш.

№	Урока тема	Ц1аг1ара болх	Инд. болх	саҳват	Таъраҳъ 9а		Таъраҳъ 9б
1	Г1алг1ай багахбувцам - вай халкъа йоазонца доаца лит-ра.	Саг йодача - йоаг1ача лийкха ашараш	а) Балха иллеш; б) Турпала иллеш.	1			
2	Г1алг1ай халкъа иллеш	"Берий иллеш";	Зоахалол д1аязде 2 деш.	1			
3	Г1алг1ай фылгаш	Вахарах-леларах дола фылгаш.	Вахарах-леларах дола фылгаш -дешархочун хоам	1			
4	Мальсагов Зорбик – г1алг1ай ц1ихеза 1илманхо	Лекци 1омае	«Йо1 йодаяр» пьеса еша	1			
5	«Йо1 йодаяр» - вай г1алг1ай литературе эггара хъалхара драматически произведени	«Пхъя» яха пьеса еша. О. 45 - 58	Драматически произведеней жанрех бола кхетам	1			
6	Мальсагов К. З. " Пхъя ",пьеса	Сочиненена кийчо е	б Дешархочун хоам : « Беков Т.-	1			
7	Сочинени	Беков Т. биографи		1			
8-9	Беков Д.Т. – г1орвайнна г1алг1ай поэт.	Оалам «Ачамаза боарз» О. 67 - 72	стих. – шарьра еша, тахка, О. 59-67	2			
10	Гойгов 1-Хъ. – говза дувцархо, йоазонхо, публицист	«Серго» яха повесть еша О. 73 - 111	биографи ха, дешархочун хоам («Хъалхалавттачарех ца1» яхаш йола	1			

			Мальсагов А. статья)					
11	« Серго « яхача повеста идейни чулоацам.	Литературни теорех 1омадаър ха	«Хой шоана» кроссворд	1				
12	Озиев И.А. вахарахи кхолламахи .	цхъа стих – дагахъа 1омае , О.112 - 118	биографи ха,	1				
13	Мальсагова К. Ф. вахарахи кхолламахи	цхъа стих. – дагахъа 1омае , О.119 - 120	биографи ха	1				
14-15	Мальсагов Д. Д. говзаме йоазонаш	деша,юхахъадувца , О.121-163 .	биографии ха,	2				
16	Мальсагов А.О. « Салихъат».	чулоацам ха, О. 164 - 173	биогарафи ха	1				
17	Озиев С. – ц1ихеза поэт, хъехархо 1илманхо	Лекци 1омае	Дешархочун хоам : «Урдуви Тамареи» - г1алг1ай лит-ре эггара хъалхара поэма	1				
18	«Урдуви Тамареи», - г1 алг1ай литературе эггара хъалхара поэма.	шавра еша,такха, О.174 - 179.	«Хой шоана» кроссворд	1				
19	Озиев Салмана поэзен тематика	О. 179 – 187 шавра еша, цхъа стих. дагахъа 1омае	Дешархочун хоам: «Зязиков Хъ. Б. – военни корреспондент»	1				
20	«Ц1ихеза йоазонхо, хъехархо, 1илманхо, публицист». Зязиков Хъусена Бахъаудин	О. 189 – 204 повесть еша	Цу повестах хоам	1				
21	Зязиков Б. «Турпала вахарцара ийсди», повесть	Сочинени язъе	Хаттарашта жоп ле	1				
22	Яндиев Джамалдина поэзи .	Яндиев Дж. биографи ха	Дешархочун хоам: «Яндиев Дж. поэзен тематика»	1				
23	Яндиев Джамалдина поэзен	цхъа стих. –	Стих. анализ е	1				

	тематика	дагахъа 1омаде, О. 205 - 213						
24	Ведзижев А.А. вахарахи кхолламахи .	деша, юхахъадувца, О. 214 - 239 .	биографи ха	1				
25	Хамхоев Э.А. – г1алг1ай назманча.	Давхен хетаяь цхъа стих. – дагахъа 1омае , О. 240	биографи ха	1				
26	Хамхоев А. – поэт, композитор, иллиялархо .	О. 242 – 248 цхъа стих. дагахъа 1омае.	биографи ха	1				
27	Боков А. « Яккха йиш йоаца ц1и».	О. 252 – 269, «Беке къонгаш» яха роман	биографи ха	1				
28	Беке къонгаш	Сочиненена кийчо е	Чахкиев С. хетаяь стихаш, статьяш, кхыйола публикацеш лаха	1				
29	Сочинени	Чахкиев С биографи ха	Дешархочун хоам	1				
30- 31	Чахкиев С. «Иштта мара»	О. 270 – 281	биографи ха	2				
32	Чахкиев О.К. вахарахи кхолламахи.	О, 373 – 379.	1омае стих, биогр.ха	1				
33	Албаков Дж..govзаме йоазонаш	О. 379 – 382.	1омае стих, биогр.ха	1				
34	Гагиев Г. вахарахи кхолламахи .Чудерзора урок.	О. 383 – 385	1омае стих ,биогр.ха	1				

Календарно-тематически план

Г1алг1ай литература, 8 –г1а класс, 2021-2022д.ш.

<i>№</i>	<i>Тема</i>	<i>сахъа т</i>	<i>ди</i>	<i>ди</i>	<i>Ц1аг1ара болх</i>	<i>Инд. болх</i>
1	Багахбувцам. Турпала иллеши	1			Саг йодача - йоаг1ача лийкха ашараши	а) Балха иллеши; б) Турпала иллеши.
2	Мочкъах дола илли	1			Вахарах-леларах дола фаялгаш.	Зоахалол ð1аязде 2 дешархочо
3	Тиркаца вахаш хиннача Альдий Сурхони Алья Мусостахи дола илли	1			О. 10-14 чулоацам ха	деша, юхахъадувца
4	Бовза, беза хъай мохк. Кодзоев Н. «Тхъаба –Ерд», очерк	1			Чулоацам ха, О. 16	Дешархочун хоам : «Г1алг1ай текъар, ердаш»
5	Озиев С. «Нальсар», стихотворени	1			О.17 дагахъа 1омае	Стих. анализ е
6	Чахкиев С. «»Зязиков Идрис: тешамцеи бакъдолчунцеи»	1			Биографии ха, о. 19- 25 чулоацам ха	стих. – шаъра еша, тахка, О. 70 - 75
7-8	Карпеев И. «Г1алг1ай дошлой полк»	1			О.25-28 чулоацам юхахъабувца	биографии ха,
9	Боков А. «Тоаркхо-Хъажса»	2			Деша, юхахъадувца, О. 28-48	«Хой шоана» кроссворд
11	Аушев Махмад. «Давъй наькъаш»	1			Поэма шаъра еша , О.48-53	биографии ха,
12	Базоркин Идрис . Вахара никъ	1			Цхъа стих. дагахъа 1омае.	биографии ха
13-14	Базоркин И. «Моакъаза тепча»	1			Деша, юхахъадувца , О. 55-66.	биографии ха,
15	Озиев Салман. «Вахар», «Хозал, дикал»	1			Цхъа стих. Дагахъа 1омае О. 67-68	биографии ха
16	Шин з1амигача саго бай барт.	1			О.68-71 чулоацам юхахъабувца	Биографии ха Карточка № 2 "Холлама никъ

						ð1аболабалар»
17-18	<i>Боков Ахъмад «Тиша ц1а»</i>	1			O.72-82 чулоацам юхахъабувца	<i>Дешархочун хоам: «Сийлахъ-Боккха Даймехка т1ом»</i>
19	<i>Дувцара кертера турпалаш</i>	1			O. 83-93	<i>1айше къонгий сурт-сибат</i>
20	<i>1айше вахар, цун денал</i>	1			O.93-101.	<i>1айше сурт-сибат</i>
21	<i>Зязиков Б. Вахара никъ</i>	1			Зязиков Б. биографи.	<i>Биографи ха</i>
22-23	<i>Зязиков Б. «Эг1азал»</i>	1			деша,юхахъадувца,О. 101-107	<i>Дешархочун хоам: «Зязиков Б. – военни корреспондент»</i>
24	<i>«Ваъча юрта», дувцар</i>	1			деша,юхахъадувца, О.107-112 .	<i>биографи ха</i>
25-26	<i>Зязиков Б. «Г1уша-Хъажа»</i>	1			O.112-119 деша, юхахъадувца	
27	<i>Осмиев Хъ. «Т1абенача дахко к1алхарбар...»</i>	1			O. 119-125	<i>Хаттарашта жоп ле</i>
28	<i>Яндиев Дж. Вахара никъ.</i>	1			Лекци 1омае	<i>биографии ха</i>
29	<i>«Т1ом хъеберашика», стих.</i>	1			O.125, дагахъа 1омае	
30	<i>Яндиев Дж. «Нынага»</i>	1			O. 126-127 дагахъа 1омае	<i>биографии ха</i>
31	<i>Яндиев Дж. «Малхара каша»</i>	1			O. 127-128 дагахъа 1омае	<i>биографии ха</i>
32	<i>Яндиев Дж. «Бага»</i>	1			O. 128-129 дагахъа 1омае, сочиненена кийчо е	<i>Стих. анализ е</i>
33	<i>Сочинени Яндиев Дж. поэзех лаъца</i>	1			Муталиев Хъ-Б.	

					<i>биографи</i>	
34	Муталиев Хь.-Б. «Яхъ»	1			О. 131-132	биографии ха
35	Муталиев Хь-Б. «Д1айха кулгаш»	1			О, 132-134, шарьра еша.	1омае стих,биогр.ха
36	Чахкиев С. «Ц1ерага маыре яхар»	1			О. 139-147,чуюацам юхахъабувца	1омае стих,биогр.ха
37	Чахкиев С. «Ц1ерага маыре яхар»	1			О. 148-158, чуюацам юхахъабувца	1омае стих ,биогр.ха
38	«Б1аргий хих биза кад», поэма	1			1,2 дакъа деша, чуюацам ха	«Прометей прикованный» яха миф хъаювца
39	«Б1аргий хих биза кад», поэма	1			3 дакъа деша, чуюацам ха	
40	Чапанов Ахъмад «Г1алг1ай момт»	1			О. 193, дагахъа 1омае	Биографи ха
41	Тимурзиев Б . « Барттайна дезал»	1			О.194, дагахъа 1омае	Дыно фу йоах дезале барт тарах
42	Угурчиев А-Г «Г1елал»	1			О.195-197 стих.- шарьра еша, тахка	Угурчиев А-Г биографи ха
43	Угурчиев А-Г «Г1алг1ай», стихотворени	1			О. 197-198 стих. шарьра еша, тахка	Стихотворене анализ е
44	Угурчиев А-Г «Хьо д1авахар», стихотворени	1			О. 199-200 стих. шарьра еша, тахка	Хаттарашта жоп ле
45	Эгиев Хъамид «Ялата коана»	1			О. 201-213 дүвцара чуюацам ха	Биографи ха
46	Ведзижев Ахъмад. Вахара никъ	1			Ведзижев А. биографи ха	Карточка №1,№2

47	Ведзижев А. «Дикал - низ», дувцар	1			O. 214-220 чулоацам ха	Дешархочун хоам «13 шу Сибарег1а»
48-49	Изложени	1			Биографи ха	
50	Чахкиев К. «Даъхен 1уйре», стихотворени	1			O.221, дагахъя 1омае	Биографи ха
51	Чахкиев К. «Ека са стих», стихотворени	1			O.222, дагахъя 1омае	Стихотворене анализ е
52	«Къонахчо дай сий доадергдац»	1			O. 223-224, шаъра еша	
53	Албаков Дж. Вахара никъ	1			Албаков Дж. биографи ха	Кроссворд «Хой шоана»
54	Албаков Дж. «Сай иллега», стих.	1			O. 225 дагахъя 1омае	Карточка № 2 « Коллама никъ д1аболабалар»
55	Албаков Дж. «Даъхенна», стих.	1			O. 226 дагахъя 1омае	Стихотворене анализ е
56	Албаков Дж. «Ва тха ноаной», стих.	1			O. 226-227 дагахъя 1омае	Стихотворене анализ е
57	«Доттаг1ашка», стихот.	1			O.227-228, дагахъя 1омае	
58	«Къонгаш кхийна ц1аг1ара довлаш», стих.	1			O. 228-229, шаъра еша	
59	Вышегуров М. «Г1алг1ай мотт», стихотворени	1			O. 230 дагахъя 1омае	Биографи ха
60	Вышегуров М. «Ва , г1алг1ай», стихотворени	1			O. 230-231 шаъра еша, тахка	Биографи ха
61	Арчаков С. «Йо1оу з1амигача сагоу дийца зоахалол»	1			O.277-278 дагахъя 1омае	Боккхача нахага хьтте, даязде зоахалол
62	Бериханов Дж. «Даъй г1алаш», стихотворени	1			O. 235 дагахъя 1омае	Биографи ха

63	<i>Бериханов Дж. «Халкъага» стих.</i>	1			O. 236 дагахъя 1омае	<i>Шоай тайпан г1алаех хоам бе</i>
64	<i>Бериханов Дж. «Тамаш ю аз», стихотворени</i>	1			O. 237-238 дагахъя 1омае	<i>Стихотворене анализ е</i>
65	<i>Бериханов Дж. «Г1алг1ай мотт», стихотворени</i>	1			O. 238-239 дагахъя 1омае	
66	<i>Плиев Амир «Г1алг1айченга», стихотворени</i>	1			O.239-240 дагахъя 1омае	<i>Биографи ха</i>
67	<i>Плиев Амир «Лоаман сурташ», стихотворени</i>	1			O. 240, дагахъя 1омае	<i>Стихотворене анализ е</i>
68	<i>Горчханов Бадрудин. «Анзор».</i>	1			O. 242-249, чулоацам ха	<i>Биографи ха</i>